

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to
M-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny

Formuła 2023

FILOZOFIA

Poziom rozszerzony

Symbol arkusza

MFIP-R0-**100**-2605

DATA: **8 maja 2026 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS TRWANIA: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **50**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 21 stron (zadania 1–16).
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. Symbol zamieszczony przy zadaniu zamkniętym oznacza, że rozwiązanie tego zadania musisz przenieść na kartę odpowiedzi. Ocenie podlegają wyłącznie odpowiedzi zaznaczone na karcie odpowiedzi.
4. Odpowiedzi do zadań zamkniętych oznaczonych symbolem zaznacz na karcie odpowiedzi w części przeznaczony dla zdającego:
 - zamaluj pola do tego przeznaczone
 - błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe.
5. Odpowiedzi do pozostałych zadań zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
6. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
7. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w tabelkach przeznaczonych dla egzaminatora. Tabelki są umieszczone na marginesie przy wybranych zadaniach.
9. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

Lektury obowiązkowe – teksty filozoficzne

1. Platon, *Obrona Sokratesa*
2. Platon, *Fedon* (78 d – 80 b oraz 98 c – 100 b)
3. Platon, *Uczta* (209 e – 212 c)
4. Platon, *Państwo* (514 a – 517 a)
5. Arystoteles, *Etyka nikomachejska* (ks. II, 7–8, 1107 a)
6. Epikur, *List do Menoikeusa* (wybrany fragment)
7. Seneka, wybrany fragment
8. René Descartes, *Rozprawa o metodzie* (cz. IV)
9. John Locke, *Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego* (t. I, ks. II, rozdz. I, par. 1–6)
10. Immanuel Kant, *Uzasadnienia metafizyki moralności* (rozdz. 2)
11. John Stuart Mill, *O wolności* (rozdz. I *Rozważania wstępne*)
12. August Comte, *Metoda pozytywna w szesnastu wykładach* (wykład pierwszy)
13. Karl Jaspers, *Wprowadzenie do filozofii* (rozdz. 2 *Źródła filozofii*)
14. Jean-Paul Sartre, *Egzystencjalizm jest humanizmem*
15. Fragment jednego z następujących tekstów: *Problemy filozofii* Bertranda Russella, *Z głównych zagadnień filozofii* George’a Edwarda Moore’a, *O tak zwanych prawdach względnych* Kazimierza Twardowskiego, *Zagadnienia i kierunki filozofii* Kazimierza Ajdukiewicza, *Medytacje o życiu godziwym* Tadeusza Kotarbińskiego

Filozofowie wymienieni w podstawie programowej

Tales	David Hume
Anaksymander	George Berkeley
Anaksymenes	Immanuel Kant
Empedokles	Georg Wilhelm Friedrich Hegel
Heraklit	John Stuart Mill
Parmenides	Friedrich Nietzsche
Zenon z Elei	August Comte
Leucyp	Edmund Husserl
Demokryt	Max Scheler
Sokrates	Roman Ingarden
Platon	Karl Jaspers
Arystoteles	Jean-Paul Sartre
Epikur	George Edward Moore
Seneka	Bertrand Russell
Plotyn	Ludwig Wittgenstein
św. Augustyn	Kazimierz Twardowski
św. Anzelm z Canterbury	Tadeusz Kotarbiński
św. Tomasz z Akwinu	Kazimierz Ajdukiewicz
René Descartes	Tadeusz Czeżowski
Blaise Pascal	Władysław Tatarkiewicz
Gotfried Wilhelm Leibniz	
Baruch Spinoza	
John Locke	

Bertrand Russell

Problemy filozofii

Czy istnieje na tym świecie jakaś wiedza tak pewna, że żaden rozumny człowiek nie mógłby w nią wątpić? [...]

W życiu codziennym uważamy za pewne wiele rzeczy, które po dokładniejszym zbadaniu okazują się tak pełne jawnych sprzeczności, że dopiero po głębokim namyśle możemy dowiedzieć się, w co naprawdę mamy prawo wierzyć. Naturalną jest rzeczą, by poszukując pewności, przyjąć za punkt wyjścia nasze terażniejsze doświadczenia i w pewnym sensie niewątpliwie należy wiedzę wyprowadzać właśnie z nich. [...]

Aby unaocznić nasze wątpliwości, skoncentrujmy uwagę na tym oto stole. Dla oka jest on prostokątny, brązowy i błyszczący, dla dotyku gładki, zimny i twardy; gdy w niego stukam, wydaje głuchy dźwięk. Każdy, kto ujrzy ten stół, dotknie go i posłysz, przystanie na ten opis, tak że może się wydawać, iż żadne trudności tu nie powstają; a jednak z chwilą, gdy próbujemy wyrazić to dokładniej, zaczynają się nasze kłopoty. Choć jestem przekonany o tym, że stół „w rzeczywistości” jest cały tego samego koloru, to części odbijające światło wyglądają o wiele jaśniej od innych, a niektóre z nich, z powodu odbłasków, wydają się białe. Wiem, że jeśli się poruszę, inne części będą odbijać światło, przez co zmieni się widoczny rozkład barw na stole. Wynika stąd, iż jeśli różni ludzie spojrzą w tej samej chwili na ten stół, to żaden z nich nie zobaczy dokładnie tego samego rozkładu barw, albowiem żaden z nich nie ujrzy go z dokładnie tego samego punktu widzenia, zaś każda zmiana punktu widzenia wywołuje pewną zmianę refleksów świetlnych. [...]

Na podstawie tego, cośmy stwierdzili, oczywiście jest, że nie istnieje kolor, który zdecydowanie jawi się jako *właściwy* kolor stołu, a nawet jakiejś szczególnej jego części – wydaje się on mieć różne kolory z różnych punktów widzenia i nie ma powodu, by któryś z nich uważać za bliższy jego rzeczywistej barwie niż pozostałe. A wiemy, że nawet z danego punktu widzenia kolor będzie wyglądał inaczej przy sztucznym świetle [...], w ciemności zaś koloru w ogóle nie będzie, choć dla dotyku i słuchu ów stół się nie zmieni. Ten kolor nie jest czymś tkwiącym w stole, zależy natomiast od stołu, widza i sposobu padania światła. Gdy w życiu codziennym mówimy o *właściwym* kolorze stołu, chodzi nam o ten rodzaj barwy, jaką ujrzy normalny obserwator, ze zwykłego punktu widzenia, w typowych warunkach oświetleniowych. Ale inne barwy, jakie pojawią się w odmiennych warunkach, mają równe prawo do tego, byśmy uważali je za rzeczywiste; a zatem, aby uniknąć stronniczości, zmuszeni jesteśmy odrzucić pogląd, że stół, sam w sobie, ma taki czy inny kolor. [...]

Nielepiej przedstawia się sprawa z *kształtem* stołu. Przyzwyczailiśmy się wszyscy do wydawania sądów o „rzeczywistych” kształtach rzeczy, a czynimy to w sposób tak bezrefleksyjny, iż nabieramy przekonania, że naprawdę widzimy rzeczywiste kształty. Faktycznie jednak, o czym nas wszystkich pouczają próby rysowania, kształt danej rzeczy wygląda różnie z różnych punktów widzenia. Jeśli nasz stół jest „naprawdę” prostokątny, to z niemal każdego punktu widzenia będzie wyglądał tak, jakby miał dwa kąty ostre i dwa rozwarte. Jeśli jego strony przeciwne są równoległe, to będą wyglądać tak, jakby zbiegały się w punkcie odległym od patrzącego; jeśli mają równe długości, to będą wyglądać tak, jakby bliższy bok był dłuższy. Zwykle, patrząc na stół, nie zauważamy tego wszystkiego, albowiem doświadczenie nauczyło nas konstruować „rzeczywisty” kształt z kształtów widocznych, a jako ludzi praktycznych interesuje nas właśnie kształt „rzeczywisty”. Ale to nie on jest tym,

co widzimy; jest on czymś z tego wyprowadzonym. A kształt tego, co widzimy, zmienia się nieustannie w miarę, jak chodzimy po pokoju. Tak więc i tu wydaje się, że zmysły nie mówią nam, jaki naprawdę jest sam stół, a jedynie, jak on wygląda. [...]

Tak więc, nie ulega wątpliwości, że rzeczywisty stół, jeśli takowy istnieje, nie jest tożsamy z tym, czego bezpośrednio doświadczamy za pomocą wzroku, dotyku lub słuchu. Rzeczywistego stołu, jeśli takowy istnieje, w ogóle *bezpośrednio* nie znamy, musi on być natomiast wnioskiem z tego, co znamy bezpośrednio. To natychmiast rodzi dwa bardzo trudne pytania, a mianowicie: (1) Czy w ogóle istnieje rzeczywisty stół?, (2) Jeśli tak, to jakiego rodzaju przedmiotem może on być?

Gdy będziemy te pytania rozważać, przyda nam się parę prostych terminów o znaczeniach określonych i jasnych. Nazwijmy „danymi zmysłowymi” rzeczy, które bezpośrednio poznajemy we wrażeniach: rzeczy takie jak barwy, dźwięki, zapachy, twardości, szorstkości i tak dalej. Nazwijmy „wrażeniem” doświadczenie polegające na bezpośrednim uświadomieniu sobie tych rzeczy. Tak więc, ilekroć widzimy pewną barwę, to doznajemy jej wrażenia, ale barwa sama jest daną zmysłową, a nie wrażeniem. Barwa jest tym, co sobie bezpośrednio uświadamiamy, zaś sama ta świadomość jest wrażeniem. Jasne jest, że jeśli możemy cokolwiek o stole wiedzieć, to tylko za pośrednictwem danych zmysłowych – brązowego koloru, podłużnego kształtu, gładkości itd. – które ze stołem kojarzymy; ale z wymienionych wyżej powodów nie możemy powiedzieć, że stół *jest* danymi zmysłowymi, a nawet że dane te są bezpośrednio własnościami stołu. Powstaje zatem problem relacji danych zmysłowych do rzeczywistego stołu, o ile taka rzecz istnieje.

Rzeczywisty stół, jeśli takowy istnieje, nazwiemy „przedmiotem fizycznym”. A zatem, musimy rozważyć relację danych zmysłowych do przedmiotów fizycznych. Zbiór wszystkich przedmiotów fizycznych nosi miano „materii”. Tak więc nasze dwa pytania można też wyrazić następująco: (1) Czy istnieje coś takiego jak materia? (2) Jeśli tak, to jaka jest jej natura?.

B. Russell, *Problemy filozofii*, przeł. W. Sady, Warszawa 1995.

Zadanie 1. (0–2)

Spośród poniższych zdań wybierz to, które adekwatnie wyraża tezę brzoną przez Bertranda Russella w przytoczonym fragmencie tekstu. Uzasadnij swój wybór, odwołując się do odpowiedniego fragmentu tekstu.

Zdania

1. Materia istnieje.
3. Materia nie istnieje.
2. Materia prawdopodobnie istnieje.
4. Nie wiemy, czy materia istnieje.

Wybrane zdanie:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Zadanie 2. (0–1)

Oceń, czy zdania znajdujące się w poniższej tabeli są zgodne z poglądami Bertranda Russella wyrażonymi w tekście źródłowym. Wybierz T, jeśli zdanie jest zgodne, albo N – jeśli zdanie jest niezgodne.

Kształt przedmiotu jest wrażeniem, a nie – daną zmysłową.	T	N
Przedmioty fizyczne nie są dane w bezpośrednim doświadczeniu.	T	N

3.

0–1

Zadanie 3. (0–1)

Na podstawie tekstu źródłowego oceń, czy według Bertranda Russella wzrokowe dane zmysłowe doświadczane w tej samej chwili przez różne osoby mogą być dokładnie te same. Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do odpowiedniego fragmentu tekstu źródłowego.

Ocena:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....
.....

4.

0–1–2

Zadanie 4. (0–2)

W swoim tekście Bertrand Russell zadaje pytanie: *Czy istnieje na tym świecie jakaś wiedza tak pewna, że żaden rozumny człowiek nie mógłby w nią wątpić?* Zwolennicy sceptycyzmu epistemologicznego udzielają na to pytanie odpowiedzi negatywnej.

Spośród filozofów wymienionych niżej wybierz tego, który był sceptykiem epistemologicznym, a następnie wyjaśnij różnicę między sceptycyzmem epistemologicznym a hipotetyzmem (probabilizmem).

Filozofowie: Epikur, René Descartes, Sekstus Empiryk, August Comte

Przedstawiciel sceptycyzmu epistemologicznego:

Różnica między sceptycyzmem epistemologicznym a hipotetyzmem (probabilizmem):

.....
.....
.....

Zadanie 5. (0–2)

Uzupełnij brakującą przesłankę tak, aby powstałe wnioskowanie było poprawne formalnie. Rozstrzygnij, czy zrekonstruowane wnioskowanie pojawia się w tekście źródłowym Bertranda Russella. Swoją odpowiedź uzasadnij.

5.
0–1–2

Przesłanka 1.: Jeśli przedmioty fizyczne mają kształt, to mają również barwę.

Przesłanka 2.:

Wniosek: Przedmioty fizyczne nie mają kształtu.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

Zadanie 6. (0–2)

Spośród podanych poniżej filozofów wybierz przedstawiciela wczesnej filozofii analitycznej i przedstaw dwie główne idee jego filozofii.

6.
0–1–2

Filozofowie: George Edward Moore, Karl Jaspers, Bertrand Russell, Ludwig Wittgenstein

Przedstawiciel:

Idea 1.:

.....

.....

.....

Idea 2.:

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–2)

Przeczytaj poniższy fragment tekstu.

[Przyjmijmy, że według standardowej definicji] autor to po prostu osoba pisząca teksty. Natychmiast jednak dostrzeżemy, że to [...] nie jest zadowalająca definicja. Tekst to wszystko, co można zapisać, na przykład lista zakupów, notatki przekazywane podczas lekcji, e-maile do operatora dotyczące rachunków za telefon. Wszyscy je piszemy, ale nie czyni nas to autorami [...].

Nasza definicja ma również inne słabości. Człowiek może napisać również tekst „właściwego rodzaju” i nie być jego autorem. Zostanie on bowiem podyktowany albo stworzony z pomocą innej osoby (*vide* „autobiografie” słynnych gwiazd filmowych) [...].

G. Gutting, *Foucault*, przeł. J. Bednarek, Warszawa 2023.

7.
0–1–2

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych. Uzasadnij swoją odpowiedź.

W powyższym fragmencie tekstu Gary Gutting argumentuje, że przytoczona standardowa definicja nazwy „autor”

- A. popada w błędne koło.
- B. jest za wąska.
- C. jest za szeroka.
- D. jest zarazem za wąska i za szeroka.

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (0-2)

Spośród poniższych rodzajów wartości wybierz te, które Max Scheler uznaje za najwyższe. Wyjaśnij, w jaki sposób – według Maxa Schelera – poznajemy wartości.

Rodzaje wartości

- A. poznawcze
- B. fenomenologiczne
- C. witalne
- D. utylitarne
- E. religijne
- F. hedonistyczne
- G. moralne

Wartości najwyższe według Maxa Schelera:

Sposób poznania wartości według Maxa Schelera:

.....

.....

.....

Zadanie 9. (0-1)

Wybierz odpowiedź A albo B i jej rozwinięcie 1., 2. albo 3. tak, aby powstało zdanie prawdziwe.

A.	John Stuart Mill	pojmuje wolność jako	1.	uprawnienie wykluczające jakąkolwiek formę przymusu.
			2.	uświadomioną konieczność.
B.	Georg Wilhelm Hegel		3.	opium dla ludu.

Zadanie 10. (0–2)

Władysław Tatarkiewicz w książce *O szczęściu* napisał, że cechy człowieka „stanowiące o jego szczęściu w znacznej części są wrodzone, należą do jego pierwotnej natury, którą przynosi ze sobą na świat – a koleje życia dają tylko konkretną treść tym jego cechom”.

10.

0–1–2

Podaj tezę aprioryzmu w sporze o źródła poznania. Rozstrzygnij, czy przytoczony pogląd Władysława Tatarkiewicza stanowi dobrą rację za przyjęciem aprioryzmu. Uzasadnij swój pogląd.

Teza aprioryzmu:

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Mark Twain

Przygody Hucka

Huck Finn, bohater powieści Marka Twaina „Przygody Hucka”, pomaga uciec z niewoli czarnoskóremu Jimowi, z którym się przyjaźni. Przytoczony poniżej fragment powieści opisuje rozterkę moralną Hucka związaną z tym czynem. Przeczytaj ten fragment i wykonaj polecenia.

Im dłużej o tej sprawie myślałem, tym bardziej gryzło mnie sumienie [...]. [...]

Próbowałem ustami powiedzieć, że zrobię to, co jest jedynie słuszne i uczciwe, czyli napiszę do właścicielki Jima i zawiadomię ją, gdzie on się teraz znajduje; ale tam, w samym środku duszy wiedziałem, że to kłamstwo [...]. [...]

Więc byłem bardzo zmartwiony, tak bardzo, że już nie można bardziej; i nie wiedziałem, co robić. W końcu przyszła mi do głowy myśl. Powiadam sobie: napiszę ten list, a potem zobaczę, czy będę się mógł modlić. Nikt by nie uwierzył, jaki się od razu poczułem lekki niczym piórko i jak znikło gdzieś całe moje zmartwienie! Strasznie uszczęśliwiony i przejęty wzięłem kawałek papieru i ołówek i napisałem:

Panno Watson [...] Jim jest tutaj dwie mile poniżej Pikesville i pan Phelps go trzyma i odda go pani jak pani mu przyśle nagrodę.

Huck Finn

[...] Myślałem, jakie to szczęście, że się wszystko tak dobrze skończyło [...]. [...]
 Myślałem dalej. Przypomniałem sobie naszą wyprawę tratwą w dół rzeki i zobaczyłem przed sobą Jima, tak jak go ciągle widziałem: w dzień i w nocy, czasem przy księżycu, czasem w burzy, a my płyniemy z prądem i rozmawiamy albo śmiejemy się, albo śpiewamy! Ale jakoś w żaden sposób nie mogłem przypomnieć sobie nic takiego, co by mnie do niego źle usposobiło, tylko wręcz przeciwnie. Zobaczyłem go, jak po skończonej wachcie, zamiast mnie obudzić, czuwa biedny dalej, żebym mógł się porządnie wyspać; zobaczyłem jego rozradowaną twarz, kiedy wróciłem na tratwę wtedy po tej mgle i kiedy przyszedłem do niego na moczary, tam gdzie był ten spór rodzinny, i w różnych takich przypadkach. Przypomniałem sobie, że zawsze mówił do mnie „złociutki” i dogadzał mi, robił dla mnie, co tylko mógł, i taki zawsze był dobry! A w końcu przypomniałem sobie ten dzień, kiedy go uratowałem, bo zełgałem tym ludziom w łodzi, że mamy ospę na tratwie – i Jim taki mi był za to wdzięczny, i powiedział, że jestem najlepszym przyjacielem, jakiego stary Jim ma na tym świecie, i jedynym, jaki mu został. Potem nagle spojrzałem na list do panny Watson.

Była to niebezpieczna chwila. Sięgnąłem po list i trzymałem go w ręku. Zacząłem drżeć, wiedziałem, że muszę raz na zawsze zdecydować, którą z dwóch dróg wybiorę. Namyślałem się chwilę, wstrzymując trochę oddech [...] i podarłem list.

M. Twain, *Przygody Hucka*, przeł. K. Tarnowska, Warszawa 1973.

Zadanie 11. (0–1)

Spośród podanych nazw schematów wnioskowań wybierz i zapisz ten, który odpowiada poniższemu rozumowaniu.

Schematy wnioskowań: *modus ponendo ponens*, *modus tollendo tollens*, *modus tollendo ponens*, sylogizm hipotetyczny, dylemat konstrukcyjny prosty

Rozumowanie

Przesłanka 1. Zawiadomię pannę Watson, gdzie znajduje się Jim, albo jej nie zawiadomię.

Przesłanka 2. Jeżeli zawiadomię pannę Watson, gdzie znajduje się Jim, to postąpię w sposób moralnie niesłuszny.

Przesłanka 3. Jeżeli nie zawiadomię panny Watson, gdzie znajduje się Jim, to postąpię w sposób moralnie niesłuszny.

Wniosek. Postąpię w sposób moralnie niesłuszny.

Nazwa schematu wnioskowania:

11.
0–1

12.
0-1-2

Zadanie 12. (0-2)

Podaj tezę intelektualizmu etycznego. Załóż, że Huck jest przekonany o moralnej słuszności wydania Jima, i oceń, czy zniszczenie przez niego listu może zostać uznane za moralnie właściwe z punktu widzenia intelektualizmu etycznego. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Teza:

Ocena:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

13.
0-1

Zadanie 13. (0-1)

Czy w świetle konsekwencjalizmu etycznego uratowanie Jima przez Hucka jest moralnie słuszne? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Odpowiedź:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 14. (0–2)

Wymień trzy arystotelesowskie rodzaje przyjaźni oraz rozstrzygnij, czy przyjaźń między Huckiem a Jimem należy do któregoś z tych rodzajów. Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do tekstu źródłowego oraz do teorii Arystotelesa.

14.
0–1–2

Rodzaje przyjaźni:

1.
2.
3.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. (0–2)

Spośród poniższych sformułowań (A–D) wybierz to, które ma postać imperatywu. Spośród sformułowań (A–D) niebędących imperatywami wybierz to, które jest spójne z tezą absolutyzmu etycznego, oraz to, które jest spójne z tezą relatywizmu etycznego.

15.
0–1–2

- A. Czy pomaganie zbiegłym niewolnikom jest moralnie słuszne?
- B. Pomagaj zbiegłym niewolnikom.
- C. Pomaganie zbiegłym niewolnikom jest zawsze moralnie słuszne.
- D. W wielu kulturach starożytnych pomaganie zbiegłym niewolnikom było moralnie niesłuszne.

Sformułowanie o postaci imperatywu:

Sformułowanie spójne z tezą absolutyzmu:

Sformułowanie spójne z tezą relatywizmu:

Zadanie 16. (0–25)

Wybierz jeden z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- Wyjaśnij temat wypracowania.
- Sformułuj tezę dotyczącą tematu wypracowania i przedstaw jej uzasadnienie.
- W ramach własnego wywodu przywołaj argumenty (racje) na rzecz stanowiska zajętego przez Ciebie, przedstaw co najmniej jeden zarzut (kontrargument lub kontrargumenty) oraz sformułuj odpowiedź na przedstawiony przez Ciebie zarzut (lub zarzuty).
- W wypracowaniu zaprezentuj myśl filozoficzną dotyczącą tematu wypracowania przynajmniej jednego z filozofów wymienionych w podstawie programowej.
- W wypracowaniu odwołaj się do kontekstu pozafilozoficznego, np. do wybranego tekstu kultury.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej 400 wyrazów.
- Numer wybranego tematu wpisz w wyznaczone miejsce.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu, nie pisz na marginesach.

Temat 1.

Kiedyś filozofia rodziła się z podziwu wobec otaczającego nas świata (Arystoteles). A potem także z wątpienia (Kartezjusz). A teraz na naszej ziemi rodzi się ona z bólu. O jakości filozofii decyduje jakość bólu ludzkiego, który chce filozofia wyrażać i któremu chce zaradzać.

J. Tischner

Które z wymienionych źródeł filozofowania uznajesz za najważniejsze?

Temat 2.

Człowiek urodził się wolny, a wszędzie jest w okowach. Niejeden mniema, że jest panem innych, a jest bardziej niewolny niż oni.

J.J. Rousseau

Czy zgadzasz się z poglądem, że człowiek nie jest istotą wolną? Odpowiedz na pytanie, rozważając różne stanowiska w sporze o wolność człowieka.

WYPRACOWANIE

na temat nr

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

FILOZOFIA

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

FILOZOFIA

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

FILOZOFIA

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

